

NUOKUT

1/2012

Johtokunta 2012

Puheenjohtaja

Jari Parkkisenniemi
Sepänkatu 13 A 1, 40720 Jyväskylä
puh. 050 355 5087
jariparkkis@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Asko Hämäläinen
Kuoppaniementie 100, 41325 Laukkavirta
puh. 040 577 0318

Kirsi Tarvonen

Varvikontie 120, 41230 Uurainen
puh. 050 9110 502
tarvonenki@yahoo.com

Hanna Helminen

puh. 045 670 9555
hahelminen@gmail.com

Nuokut-lehti, www-sivut

Jaana Pinson
puh. 050 346 6874
jaana.pinson@gmail.com

Harri Laurila

laurila.harri@luukku.com

Rahastonhoitaja

Kati Heinänen
Lahnantie 1, 44120 Äänekoski
kati.heinanen@luukku.com
puh. 050 307 6803

Varajäsenet

Sihteeri

Irene Huuskonen
irene.huuskonen@gmail.com

Jäsensihteeri

Anna Rimppi
anmarikki@gmail.com

Jaana Järvinen

puh. 0400 366 800 (iltaisin)
powerpfote@elisanet.fi

Minna Moisio

Hirvenpolku 7, 40270 Palokka
puh. 040 773 6865
minna.moisio@gmail.com

Kilpailu-, koulutus- ja vetokoirajaosto

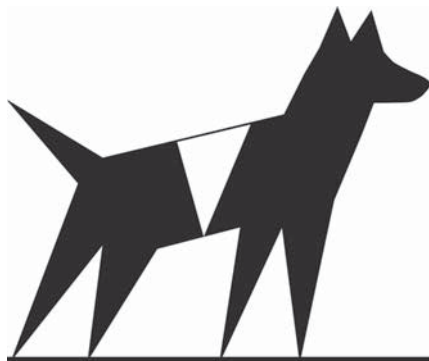
Jaana Järvinen, kokoonkutsuja
Asko Hämäläinen
Hanna Helminen
Jari Parkkisenniemi
Harri Laurila
Elina Pöyhönen, koulutusvastaava
e_poyhonen@hotmail.com

Pelastuskoirajaosto

Jari Parkkisenniemi

Näyttelyjaosto

Susanna Uusitupa-Kärppä
puh. 040 836 8845
susanna.uusitupa@didaktics.com
Kirsi Tarvonen

K-S Palveluskoirayhdistys ry

Keski-Suomen Palveluskoirayhdistys ry on toiminut vuodesta 1946. Yhdistyksessä on n. 120 jäsentä (2011). Yhdistyksen sisällä toimii kolme jaostoa: kilpailu-, koulutus- ja vetokoirajaosto, pelastuskoira- sekä näyttelyjaosto.

Yhdistyksellä on oma maja Koirakorpi Lievestuoreella. Saunallinen maja on vain jäsenten käytettävissä. Majan ympäristössä on harjoittelumaastoa ja tottelevaisuuskoulutukseen sopiva kenttä.

Yhdistys järjestää tottelevaisuus-, maasto- ja pelastuskoirakoulutusta sekä talvisin mahdollisuuden harrastaa valjakohiihtoa. Näiden lisäksi yhdistys järjestää palveluskoirakokeita, tottelevaisuuskokeita, kursseja, luentoja.

Jäseneksi

Jäseneksi voit liittyä maksamalla jäsenmaksun yhdistyksen tilille 529081-410142 VIITENUMERO 10100. Ilmoita jäsen-sihteerille nimesi (myös perhejäsenen nimi) ja osoite, niin jäsenposti tulee perille. Yhdistyksen jäsenasioita hoitaa jäsensihteeri Anna Rimppi, anmarikki@gmail.com.

Laskuista ja maksuista huolehtii rahastonhoitaja Kati Heinänen, kati.heinanen@luukku.com, puh. 050 307 6803.

Vanhhat jäsenet: jäsenmaksu tulee hoitaa vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Erillisiä laskuja ei lähetetä, vaan maksusta pitää huolehtia joka vuosi itse.

Jäsenmaksut vuodelle 2012:

varsinainen jäsen	14 euroa
perhejäsen	5 euroa
ainaisjäsen	140 euroa

Ajantasaista tietoa yhdistyksen tapahtumista, koulutuksista, kursseista, kilpailuista löydät netistä www.kspky.org sekä Facebookista.

Koirakorpea vuokrataan vain yhdistyksen jäsenille

Yhdistyksellä on viihtyisä mökki Lievestuoreella. Vain yhdistyksen jäsenet voivat vuokrata paikkaa treeneihin tai K-S PKY:n jäsenille tarkoitettuihin leireihin/koulutuspäiviin.

Koirakorven upealta terassilta on näkymä koulutuskentälle ja pihamaalla on myös viihtyisä katos sekä nuotiopaikka. Varustelutaso: mökissä on puusauna, keittiösyvennys ja tupa, erillinen huone, kaasuliesi ja -jääkaappi (ei siis sähköä), kaivovesi sisälle asti, muutamia ruoanlaittoastioita (ota omat ruokailuvälineet), runsaasti patjoja ja kaksi sohvaa sekä ulkokuusi. Vuokraaja on velvollinen siivoamaan mökin käytön jälkeen.

Kun haluat varata Koirakorven käyttöösi, katso kalenterista, onko haluamasi aika vapaana.

Kalenterin linkki: www.paivyri.fi

Käyttäjätunnus: Koirakorpi
Salasana: Varaukset

Käyttäjätunnuksella voit katsoa kalenteria, mutta et tehdä varausta tai peruutusta. Muutokset kalenteriin ja Koirakorven varaukset: Hanna Helminen [hahelminen\[at\]gmail.com](mailto:hahelminen[at]gmail.com).

Nuokut on Keski-Suomen Palveluskoirayhdistys ry:n jäsenlehti, joka ilmestyy kaksi kertaa vuodessa

Lehti ottaa vastaan juttuja ja kuvia ja julkaisee niitä maksutta. Lähetä teksti ja kuvat erillisinä tiedostoina sähköpostilla osoitteeseen nuokut@gmail.com, kuvat mieluiten alkuperäisinä. Kuvan mukaan kuvaajan nimi ja kuvateksti.

Lehden kirjoituksista ja mainoksista vastaa jokainen kirjoittaja ja mainostaja itse. Lehden tekijä ei vastaa kirjoitusten oikeellisuudesta eikä lupien hankkimisesta tekstien lainauksiin tai kuvien käyttöön.

Ilmoitushinnat

Lehti julkaisee ilmaiseksi jäsenten In Memoriam ja valioilmoitukset lehden tilan mukaisesti. Muunlainen ilmoitus on maksullinen ja hinta määräytyy hinnaston mukaan.

Mustavalkoinen

1/1 sivu	30 €	ei-jäsen	50 €
1/2 sivu	15 €	ei-jäsen	25 €
1/4 sivu	10 €	ei-jäsen	20 €

Takasisivu 4-värinen

1/1 sivu	50 €	ei-jäsen	80 €
1/2 sivu	30 €	ei-jäsen	60 €
1/4 sivu	20 €	ei-jäsen	30 €

Maksamatta jääneitä ilmoituksia ei julkaista. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituksesta maksetun määrän palauttamiseen.

Lisätietoja: nuokut@gmail.com

Tulossa pk-kisoja & talkoita

Keski-Suomen Palveluskoirayhdistys ry järjestää edellisvuosien tapaan tälläkin kisakaudella monia pk-kokeita. ”Yhdessä kokeessa kisaajana, toisessa talkoojana” on hyvä lähtöajatus sille, miten voimme järjestää pienenä seurana niin monia kokeita lähellä jäsenistöä.

Voit hyvin olla mukana talkoojana lajissa, jossa et itse kisa - apua ja ohjeistusta on aina tarjolla talkooväelle! Ja talkoojana pääset hienosti mukaan kisatunnelmaan ja opit lajeista & treenaamisesta, vaikka olisit omalla pk-uralla ihan alkuvaiheessa.

Myös yhdistyksen erilaisten muistamisien ja palkitsemisten perusteena on vähintään kahteen talkotyöhön osallistuminen. SM-kisoissa yhdistystä edustavien kulukorvausten hakemisen perusteena on kolme osallistumista talkoisiin.

Näin pääset mukavaan talkootunnelmaan mukaan:

- ilmoittaudu talkoisiin sähköpostilla kspkykokeet@gmail.com
- ilmoittaudu hyvissä ajoin - viimeistään kuukautta ennen koetta. Voit ilmoittautua vaikka heti koko kauden talkoisiin. Koepäivän suunnittelu alkaa jo hyvissä ajoin, mutta työtehtävät ja aikataulut tarkentuvat lähempänä koetta.
- sitoudu mukaan koko päiväksi (n. klo 8-16), varaudu joka keliin :)
- kaikenlaista hommaa tarjolla - lähde rohkeasti mukaan olitpa kokenut konkari tai ensimmäistä kertaa kisoissa hommissa
- mukavan tunnelman ja seuran lisäksi talkoojille tarjolla aina hyvät eväät

KOKEITA

- 5.5. Toivakka VK 3, piirinmestaruuskoe
- 6.5. Jokihaara JK 1-3
- 9.6. Höytiä EK 1-3
- 30.6. Höytiä EK 3, ystävyysottelu SBCAK kanssa, bc & kelpieiden mestaruuskoe
- 1.9. Uurainen Opastuskoe ja JK 3, molempien piirinmestaruuskoe
- 14.-16.9. Tikkakoski EK 3, HK 3, JK 3, VK 3 (suursnautsereilla IPO3) Saksanpaimenkoirien & suursnautsereiden mestaruuskoe.

Tarkemmat koetiedot löytyvät palveluskoiraliiton koekalenterista ja K-S PKY:n nettisivujen kalenterista. Jos haluat kisata yhdistyksen kokeissa, ole hyvissä ajoin yhteydessä ilmoittautumisien vastaanottajaan.

Osallistumalla talkoisiin mahdollistat sen, että omalla seuralla on kisoja tarjolla lähellä jäsenistöä.

Talkoissa tavataan!

Reipasta ja innokasta vapaaehtoisväkeä tarvitaan monenmoisiin tehtäviin:

- Jyväskylän kv-näyttelyn lipunmyynti
- Koirakorven kunnostustyöt: puutalkoot, mökin ja kentän kunnostus
- kokeiden järjestäminen (henkilöryhmä, jäljen tamppari, sihteeri, kuuluttaja...)
- kanttini
- koulutusten, kurssien, maastoharjoitusten vetäminen
- Match Show

Hyvän mielen lisäksi talkoolaisuudesta irtoaa muitakin mahdollisuuksia etuja:

- tutustut yhdistyksen toimintaan ja jäseniin
- pääset mukaan kisojen kulissemiin
- Jyväskylän näyttelyn lipunmyyntitalkoo antaa luvan käydä myös näyttelyssä
- laajennat koirapiiriäsi
- vietät mukavan hetken irti arjesta
- pidät yhdistyksen toimintaa omalta osaltasi monipuolisena ja vireänä
- kohotat yhdistyksen yhteishenkeä

Puheenjohtajalta

Kevät on jo pitkällä ja koe-kausi ovella. Lumetkin on jo sen verran paikoin sulaneet, että pääsee hiukan monipuolisemmin harjoittelemaan. Tähän kauteen on tulossa useita koemuutoksia eri koemuotoihin. Kannattaa käydä lukaisemassa Palveluskoiraliiton sivuilta uudet säännöt ja ohjeet, niin ei tule yllätyksiä koepaikalla.

Koeaika tarkoittaa myös meidän yhdistyksessämme aktiivien osalta, oman koiran kanssa kokeisiin osallistumisen lisäksi, kokeiden suunnittelua sekä järjestelyjä. Kesän aikana on luvassa taas useampi koe, joihin yhdistyksemme jäsenet ovat tervetulleita kisaamisen lisäksi myös talkooväkeksi. Meneinä vuosina meillä on ollut hieno talkoohenki. Kiitos siitä! Yhdistyksen toiminnan ja aktiivisuuden kannalta onkin tärkeää, että koejärjestelyt eivät kaadu jatkosakaan yksittäisten henkilöiden niskaan.

Talkoohengestä vielä muutama sana. Yhdistyksemme elää pääasiassa talkootyöllä. Suuri osa tuloistamme tulee Jyväskylän kansainväliseen näyttelyyn lipunmyyntiä roolissa osallistumisesta. Tämä mahdollistaa koulutusten sekä leirien järjestämisen jäsenillemme yhdistyksen pääosin tukemana. Näistä esimerkkeinä on ollut hallivuoro Jatin hallilla talven ajan, keväällä tuleva jälkikoulutus sekä muut järjestetyt tilaisuuksia. Vaikka näyttelystä on kulunut jo reilusti aikaa, niin kiitokset talkoisiin osallistuneille.

Erinomaisia treenejä kaikille ja onnea kokeisiin!

Jari Parkkisenniemi

Marja Muhosen treenikassista löytyy

pk-liivit, kissanlihaa ja wc-paperia

Kerro ensimmäisestä koirastasi ja koiraharrastuksesi aloitusvuosista

Ensimmäinen suursnautseri, FIN KVA JK3 EK2 BH Eiseri Fabel, tuli taloon 1995. Kaikki oppi tuli kantapään kautta ja ensimmäisenä vuotena Essi oli pari kertaa jo lähdössä takaisin kasvattajalle.. Essi oli "oikea vanhanajan" riiseni, hyvin omanarvonsa tunteva, vahva ja kunnioitusta herättävä kaveri mutta myös huumorintajuinen. Opetti paljon siitä, mitä on touhuta suursnautserin kanssa.

Mutta vain yksi voi olla ensimmäinen ja minulle se oli FIN KVA M-06 JK3 EK3 HK2 BH Eiseri Ophelia "Olga". Olga syntyi vuonna 1999 ja nukkui pois 2010. Olgan kanssa touhuttiin kaikkea mahdollista, kovaa ja korkealla. Olga saavutti kaiken sen mitä meidän lajeissa oli saavutettavissa: piirimestaruuksia, rotumestaruuden ja suomenmestaruuden.

Alkuvuodet eivät luvanneet kovin ruusuista tulevaisuutta. En käsittänyt Olgan valtaisan saalisviettiä. Meni vuosia ennen kuin Olga sai opetettua minulle, kuinka homma parhaiten toimii.. ;) Metsä oli meidän bravuuri. En ole vielä(kään) tavannut koiraa jolla olisi samanlainen intohimo tehdä kaikki niin suurella halulla ja voimalla. Valitettavasti aktiiviura loppui selkärangan sillottumisiin 2006.

Mikä koiraharrastuksessa viehättää?

Se on harrastus, joka vie metsään, pelloille, kentille.. saa ajatukset pois töistä! Koiraharrastuksen myötä ovat tulleet myös parhaat ystävät!

Kilpailupuolella kiinnostaa oman itsenä ja sen hirvittävän jännityksen voittaminen. Ja tietysti se hieno tunne, kun oman koiransa kanssa onnistuu jossain oikein hyvin ja molempuolinen luottamus on 100 prosenttinen!

Viime vuodet ovat menneet järjestäessä

kokeita muille, koska omaa kisakoiraa ei ole ollut. Vaikkei siinä ihan samoihin taajuuksiin pääse kuin itse kisatessa, huomaa jännittävänä toisten puolesta ja järjestelyjen onnistumisen puolesta ihan riittävästi!

Huippuhetki koiran kanssa

Olimme ensimmäistä kertaa raivaamassa aviomieheni Matin kanssa tonttia, kun raivaussahaan (vieläpä lainapeli) terää vaihdettaessa mutteri lensi jonnekin sammalikkoon. Emme löytäneet sitä mistään ja mietimme jo, että kylläpä lupaavasti alkoi meidän taloprojekti.. Laitoin Olgalle pk-liivit päälle, tein tutut tarkkuusruutu-viritykset ja laitoin töihin. Eipä aikaakaan, kun Olga meni

maahan ja tökkäsi kuonollaan sammalta. Sieltä sammaleen seasta löytyi super-tärkeä-mutteri ja saimme talon rakennettua!! Eipä ollut mennyt kahdeksan vuoden treenit hukkaan!

Toinen huippuhetki oli nykyisen koirani Libens Grau Carmela "Rillan" kanssa kesällä 2010. Tulimme autolla kaupasta kotipihaan ja ajattelin äkkiä viedä jäätelöt pakkaaseen ja hakea vasta sitten 1,5 vuotiaan Aapojan sisälle. Aapo kun viihtyi auton nappuloita väänneessä oikein hyvin.. Rilla (silloin 6 kk) oli auton takaosassa häkissä.

Kun tulin takaisin, Aapoa ei näkynyt missään. Asumme järven rannassa joten iso huoli siitä, että poika menisi omin päin järveen saa edelleen lähes laumauttamaan kaiken järjestelmän toiminnan. Avasin Rillan häkin oven ja kysyin missä Aapo. Rilla otti suunnan kohti naapurin kesämökkiä ja sieltä pihasta pieni poika löytyi... Mietin, että juuri muuta ei tarvitse Rillan osatakaan!

Miksi juuri suursnautseri?

Helppohan se on sellaisella malilla tai bort-sulla pärjätä.. mutta teeppä se sama riisnilä! Helpommallakin varmasti pääsisi, mutta minä pidän haasteista!! Riiseni on itse-näinen, itsepäinen, vahva, kekseliäs, joskus jopa hauska, ulkoiselta olemukseltaan silmää miellyttävä. Parta, josta saa tarvittaessa hyvin kiinni!

Mitä lajeja harrastat?

Olen harrastanut kansallisia lajeja laidas-ta laitaan. Tällä hetkellä tehdään jälkeä ja esineruutua. Tottelevaisuuttakin on taas viritelty.. Suuri osa harrastamiseen käytettävissä olevasta ajasta menee Rillan kuntoutukseen keväällä sattuneen loukkaantumisen takia.

Yhdistys kiitti Marjaa ja koko Muhosen perhettä herkkukorilla kauden pk-kisojen järjestelyistä sekä suursnautsereiden SM-kisojen moottorina toimimisesta.

Mikä on koiran kouluttamisessa vaikeinta?

Riippuu niin paljon koirasta! Yhdellä joku asia tietyllä tavalla tehtynä "uppoaa" samantien, kun toisella samaa asiaa saa tahkota moneen kertaan. Se mikä sopii yhdelle, ei toimi kaikille vaan aina on etsittävä ja löydettävä juuri kyseiselle koiralle sopiva tapa.

Motivaation rakentaminen niin, että oli homma mikä tahansa, se tehdään täysillä (koskee molempia, niin koiraa kuin ohjaajaa). Tehdä harjoitukset niin, että niistä jää voittajafiilis molemmille.

Miksi K-S PKY?

"Kasvattajaseura".. tutuiksi tulneiden, samanhenkisten ihmisten kanssa on helppo olla ja harrastaa!

Mitä toimintaa yhdistyksessä voisi olla enemmän? Mikä on hyvin?

Toimintaa on juuri niin paljon, kun jäsenistö sitä järjestää! Ehkäpä pentukurssija voisi olla enemmän niin maastolajien kuin tottelevaisuudenkin osalta. Mielestäni koetoimintaa on ollut riittävästi. Olemme valtakunnallista kärkiporukkaa järjestettyjen kokeiden määrässä/vuosi. Omat jäsenet ovat päässeet hyvin kotikisoihin eikä ole tarvinnut matkustella maan ääriin.

Mitä treenikassista löytyy?

Hakurullia, näyttöliina, valjaat, pk-liivit, jälkivaljaat ja -naru, pudotettu esine, tarkkuusruutuesineitä, esineruutuesineitä, kissanlihaa, patukoita, palloja, wc-paperia, särkylääke ja mynthon-aski.

Harjoittelun salaisuuksia & miten usein harjoittelet?

Ei mitään salaisuuksia, olen huono pitämään salaisuuksia ;) Joka päivä jotain pientä. Ruokakuppi ei tule ilmaiseksi. Jälkeä tai jotain muuta maastolajia pari kertaa viikossa. En harjoittele silloin, kun olen pahalla tuulella.

Miten valmistaudut kilpailuun? Tavoitteet?

Kilpailut ovat meidän osalta hamassa tulevaisuudessa. En osaa edes ajatella niitä vielä tässä vaiheessa! Tällä hetkellä yritämme saada Rillan kulkemaan neljällä tassulla ja tavoitteet riippuvat siitä miten etujalka parantuu.

Mistä pillastut?

Koiran tai minkä tahansa eläimen epäreilusta ja asiattomasta kohtelusta!

Mikä motivoi?

Onnistuneet treenit, kavereiden menestys, uuden oppiminen ja opettaminen, aurinkoinen ilma, mukava treeniporukka.. mikä milloinkin!

Miten pidät omaa ja koirasi kuntoa yllä?

Samat konstit molemmilla. Lenkkeilemällä pitkin metsiä missä koira saa juosta mahdollisimman paljon vapaana. Terveen koiran kuntoa pidän yllä myös pyöräilemällä ja uittamalla. Rillan kuntoohjelmaan kuuluvat myös autonrenkaan veto ja suokävelyt.

Tehokkain koulutusvinkki.

Mieti ennen kuin teet!

Ketä koiramaaliman gurua arvostat ja miksi?

Arvostan kaikkia, jotka harrastavat jotain koiransa kanssa ja kohtelevat koiraansa kaverina jonka kanssa on mukava tehdä yhdessä. Valittavan paljon on koiria "vain harrastusvälineenä" joka "ei-toimivana" vaihdetaan helposti seuraavaan.

Oikeat "gurut" pystyvät hakemaan ne juurikin sille koiralle sopivat menetelmät joilla saavat koiran kuin koiran toimimaan toivotulla tavalla halukkaasti. Hyvä esimerkki siitä on mm. Margit Ollanketo, joka on tehnyt riisenistä kuin riisenistä käyttövalion vimeisen 25 vuoden aikana ja on pysynyt huipulla vuodesta toiseen, vaikka koira vaihtuisikin välillä.

Lisäksi arvostan suuresti niitä, jotka käyttävät omaa aikaansa muiden harrastajien auttamiseen. Lähtevät vetämään koulutuksia, ovat mukana antamassa omaa panostaan yhdistyksen toimintaan, kannustavat, tsemppaavat ja jeesaavat. Sellaisia ihania löytyy meidän omasta yhdistyksestä!

MANSIKKAMÄTSÄRI 21.7.

Uuraisten Paunetilla
Höytiäntie 1, Jokihaara

Luokat ja maksut:

Lapsi-koira	0 €
Pienet koirat (alle 40 cm)	5 €
Isot koirat (yli 40 cm)	5 €
Pennut (alle 12 kk)	5 €

Ilmoittautumisia otetaan vastaan klo 10 alkaen.
Näyttely alkaa klo 11.
Koiratanssiesitys ennen arvostelua.

Palkintoina lahjakortteja Vanamon mansikkatilalle,
Mustin ja Mirrin lahjoittamia leluja ja luita sekä
Paunetilta Valion jäätelöpalloja

Tuotto Jokihaaran lapsi- ja nuorisotoimintaan

Lisätiedot: Marja Muhonen puh. 040 8229 738

Järj. Jokihaaran pienviljelijäyhdistys ry. ja
Keski-Suomen Palveluskoirayhdistys ry

Uusi koulutusvastaava Elina Pöyhönen

Ollaan kuulolla!

Koirat ovat olleet mielenkiinnon kohteenani niin kauan kuin muistan. Ensimmäisen oman koirani, sekarotuisen Hugon sain vuonna 1993-(2004). Hugo toimi ”saksanpaimenkoiranani” vuoteen 2001 asti, kunnes sai rinnalleen ihka oikean saksanpaimenkoira uroksen Rekon. Rekon(2001-2010) kanssa pääsin tutustumaan palveluskoiralajeihin kunnolla, alkuun Tampereella opiskelujen lomassa ja vuodesta 2003 sitten täällä Jyväskylässä-Laukaa-Tikkakoski akselilla.

Rekon kanssa kisasimme jäljellä voittajaluokassa ja näyttelyitäkin tuli kierrettyä useampaan otteeseen. Vetohiihdon makuun pääsimme myös. Valitettavasti Rekolle oli polvissa vikaa ja se heijastui melko varhaisessa vaiheessa harrastuksiin ja ihan normi elämäänkin. Niinpä vuonna 2003 marraskuussa talouteen muutti kolmanneksi koiraksi Iro, tuoden mukanaan vauhtia ja vaarallisia tilanteita. Iron kanssa lajiksi valikoitui myös jälki, jossa koira saavutti käyttövalionarvon vuonna 2007. Samana vuonna koira valioitui myös näyttelyistä. Suojelua treenasimme sen verran, että koira suoritti jalostustarkastuksen vuonna 2008. Tottelevaisuuskokeissa ollaan suoritettu ALO- ja AVO-luokat. PK-lajivalikoimaamme laajensimme treenin merkeissä hakuun, pudotetun esineen noutoon ja tarkkuusruutuun. Iron ollessa 5 ½ -vuotias sen huonontuneisiin hyppyihin löytyi selitys selän spondyloosista, joten eläkepaperithan siinä leimaantui.

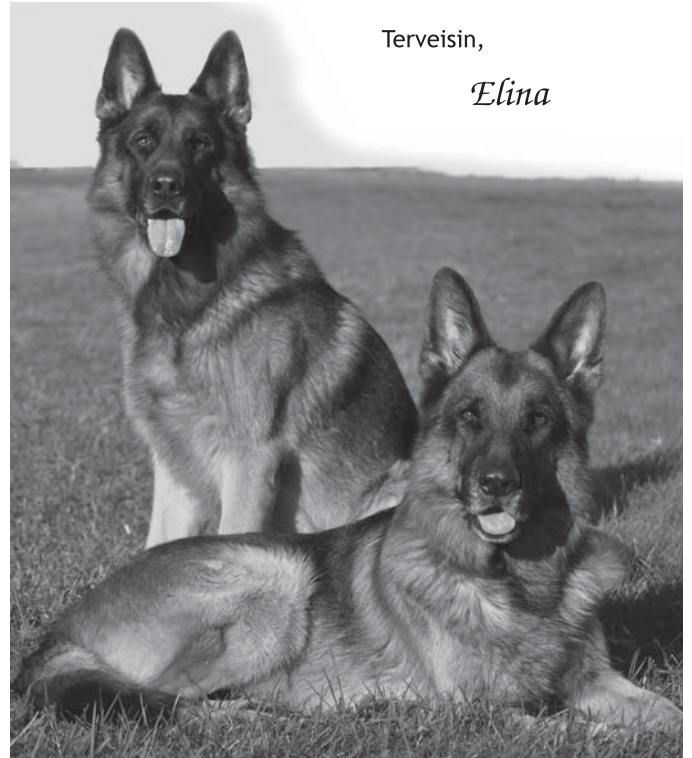
Vuoden verran meni koirarintamalla hiljaiseloa viettäen, kunnes syksyllä 2010 perhe Muurikainen tarjosi mahdollisuutta treenata ja kisata voittajaluokan jäljellä heidän vanhemman bokserinsa, Sorron kanssa. Yhteistyö lähti mitä parhaimmalla tavalla käyntiin ja vain muutaman viikon treenaamisen jälkeen oli vuorossa ensimmäiset kokeet. Syksyllä 2011 Sorron nimen eteen voitiin kirjoittaa KVA. Lisäksi saavutimme Sorron kanssa vuoden 2010 ja 2011 bokseiden rotumestaruuden.

Olen käynyt useammassa seminaarissa kuunteluoppilaana ja suorittanut Palveluskoiraliiton Koulutusohjaaja-kurssin ykkösoosan. Olen pitänyt ohjattuja koulutuksia K-S PKY:n ja SPL Keski-Suomen koirakoille. Omien koekäyntien lisäksi olen osallistunut kokeiden järjestämiseen useammassa lajissa. Kaikilla reissuillani sekä treeneissä olen ollut korvat auki ja painanut erilaisia vinkkejä mieleeni. On olemassa monia eri tapoja kouluttaa koiraa, mutta jokaisen tulisi osata löytää se sopivin tapa juuri omalle koiralleen: ei siis pidä sumeilematta ryhtyä toteuttamaan kaikkea mitä joku toinen ehdottaa. Koiranlukutaito on äärettömän tärkeää ja siinä harjaantuu seuraamalla erilaisten koirien treenejä. Mielestäni onkin tärkeää, että treeniryhmässä keskitytään oman koiran treenaamisen lisäksi myös kaverin koiran treeniin!

Nyt päivät kuluvat Iron kanssa leppoisasti lenkkeillen ja puuhaillen omaksi iloksi. Intoa olisi jo kovasti pennun koulutukseen, mutta sisätilat ei riitä Iron mielestä toisen nelijalkaisen läsnäoloon.

Terveisin,

Elina

KOLME KUVAA: TIINA KARVONEN

Viime kesän Mätsärissä paukkui ja salamoi

Mätsäri keräsi kisaajia puolet enemmän kuin viime vuonna: kaikkiaan 60! Match Shown tuomareina toimivat Eila Nuutinen ja Maarit Rokkamäki. Tuomarit olivat kokeneita konkareita ja vetivät ison osallistujamäärän hienosti. Palkintoina oli jälleen paikallisen Vanamon mansikkatilan lahjakortteja, luita koirille ja jäätelöä omistajille!

Pentukehän aikana alkoi aivan hirvittävä vesisade. Vettä tuli kuin saavista kaatamalla ja niin yleisö kuin osallistujat pakkautuivat Paunetti-kioskin katoksen alle suojaan. Sitten tuli aivan kamala pamaus! Salama iski johonkin aivan viereen. Koirat ja ihmiset hyppäsivät kiljahtaen säikähdyksestä ja tunnelma oli aika hurja. Kaiuttimien vieressä seissyt nainen sai kaiuttimesta valokaaren tapaisen iskun olkapäähänsä. Yksi osallistuja sanoikin, että jos pentu ei vielä tähän mennessä ole reagoinut ukkoseen niin nyt varmasti reagoi. Toivottavasti kenellekään ei jäänyt pysyviä traumoja.

Tuottoa tuli noin 200 euroa. Summa menee Jokihaaran lapsi- ja nuorisotyön tukemiseen. Match Show järjestettiin 10.7.2011 yhteistyössä Jokihaaran pienviljelijäydistyksen ja Keski-Suomen Palveluskoirayhdistyksen kanssa.

Kiitos kaikille mukana olleille!
Terkuin, Marja

Mätsäriin voittaja on n. 1,5-vuotias dreeverityttö Keeve. Keeve on oikeastaan mieheni metsästyskaveri, mutta minä olen hoitanut tätä näyttelypuolta. Keeven kanssa osallistuin mansikkamätsäriin, jotta saisimme harjoitusta ja koiralle mukavia näyttelykokemuksia sitten oikeita näyttelyitä ajatellen.

Hyvin on myös sillä saralla mennyt: viime kesän näyttelyistä jäi yksi seriti takataskuun. Nyt onkin syksyllä aikaa vain jäniksille ja ehkä taas ensi kesänä palaamme näyttelykehiin.

Mansikkamätsäristä saimme n. 30 € arvosta lahjakortteja läheiselle marjatilalle, sieltä kävinkin keräämässä mansikoita ja vadelmia, mukaan tarttui myös hunajaa - nämä ilahduttavatkin pitkälle talveen.

- Suvi Mieskonen -

KUVAT: MIKKO NIEMINEN

Leena Piira on eläinfysioterapeutti, eläinosteopaatti ja eläinhomeopaatti. Yhdistyksemme kutsui Leenan luennoimaan koiran lihashuollosta Uuraisten Oikariin lokakuussa 2011. Yhteenvedot päivien sisällöistä kirjoitti Kati Heinänen.

Harrastuskoiran lihashuolto

Hyvän kilpailusuorituksen edellytyksenä on lajitaitojen lisäksi koiran ja ohjaajan hyvä peruskestävyys ja vauhtikestävyys. Harjoitus- ja kilpailukauden jälkeen on hyvä pitää useamman kuukauden lepokausi, jolloin koira palautuu rasituksista fyysisesti ja myös henkisesti. Lepokauden jälkeen aloitetaan peruskestävyyden harjoittelu josta siirrytään sitten myös vauhtikestävyyden harjoitteluun. Peruskestävyys harjoittelu tarkoittaa pitkäkestoista (45-90 min) rauhallista, matala sykkeitä liikuntaa. Vauhtikestävyys harjoittelu tarkoittaa lyhytkestoista (30 min) intervallityyppistä liikuntaa = syke korkealla.

KUVA: JAANA PINSON

Lihashuolto

Lihashuolto on terminä laaja. Se pitää sisällään alkuverryttelyn, loppuverryttelyn, lihasvenyttelyt tarvittaessa, palauttavat lenkit ja muun liikunnan vapaa-ajalla, hieronnan ja muut hoidot sekä ravinnon ja nesteytyksen.

Alkuverryttelyn tehtävä on valmistaa keho fyysisen suoritukseen. Hyvä alkuverryttely vähentää vammoja ja parantaa suoritusta. Hyvä alkuverryttely kestää vähintään 30 minuuttia ravilla liikkuen tahtia vaihdellen: ensin 10 min hidasta ravia, sitten 10 min reipasta ravia ja lopuksi taas 10 min hidasta ravia. Liikuttelun jälkeen voi lämmittelyä jatkaa vielä vartalon syviin lihaksiin venyttelemällä koira. Ensin ohjataan koira makupalalla venyttämään itseään kuono kohti kumpaakin kylkeä vuorotellen, venytystä hiljalleen syventäen ja sitten kuono alas eturaajojen väliin sekä ylös kattoa kohden. Venytysliikkeet tehdään rauhallisesti 5-10 kertaa, 2-3 sekuntia per liike.

Alkuverryttelyn jälkeen koira on hyvä pitää suoritusten välissä lämpimänä kevyellä liikunnalla. Talvella ja kylmemmillä säillä on myös hyvä käyttää takkia lihasten lämmikkeenä.

Loppuverryttely tehdään suorituksen jälkeen liikuttamalla koira rauhallisella ravilla niin, että lihaksista poistuu niihin kertynyt maitohappo. Loppuverryttelyn tulee kestää niin kauan kunnes koiran hengitys tasaantuu, tarvittaessa 30 minuuttia. Talvella ja kylmällä säällä koiralle on hyvä laittaa tämän jälkeen takki päälle.

KUVA: TIINA KARVONEN

Palauttavat lenkit ovat tärkeitä kilpailuiden ja raskaiden harjoitusten jälkeisinä päivinä, jotta koiran elimistö palautuu fyysisestä rasituksesta. Palauttavat lenkit tehdään koiralle mahdollisimman taloudellisella tavalla liikkumalla 30-45 min. Useimmille koirille tämä tarkoittaa kevyttä ravia mielellään pehmeällä alustalla. Ravi rentouttaa selkärangan asentoa ja liikettä suorittavia lihaksia.

Koiran lihaksistolle on hyvästä, jos koira käyttää kaikkia kolmea askellajia ulkoillessa. Rajusti liikkuva koira kannattaa pitää ensin tahtuimissa, jotta lihaksisto ehtii lämmetä ennen irti säntäilyä. Koira voi juoksuttaa polkupyörän vieressä, jos se tapahtuu pehmeällä alustalla ja koira juoksee vaihtelevasti pyörän molemmilla puolilla.

Myös uinti on hyvä keino liikuttaa koira, kunhan vesi ei ole liian kylmää eikä koira ui repivästi säntäillen esineiden perässä. Tasainen, rauhallinen uinti rentouttaa lihaksia. Oikea uimatekniikka voi tarvittaessa ensin opetella pelastusliiviä kanssa.

Hoidot eläinfysioterapeutilla, eläinhierojalla tai eläinosteopaattila ovat hyvä apu aktiivisesti kilpailevalle tai raskaassa työssä olevalle koiralle, jotta kehon lihasasapaino säilyisi hyvänä. Tuki- ja liikuntaelimistön tasapaino olisi hyvä tarkistuttaa asiantuntijalla ennen kilpailukauden alkua, sen aikana tarvittaessa ja kilpailukauden jälkeen.

Oikea ravinto ja riittävä nesteytyksen ovat myös tärkeässä roolissa lihasten suoriutumisessa ja palautumisessa. Varsinkin kesällä riittävä nesteytyksen on tärkeää, koska lihakset jäykistyvät, jos elimistössä on liian vähän energiaa tai nestettä.

Rentoutuminen ja lepo ovat tärkeitä kaikille koirille, mutta erityisen tärkeitä kilpailevalle koiralle. Riittävä lepo auttaa tuki- ja liikuntaelimistöä palautumaan rasituksesta. Hermostunut tai stressaantunut käytös jäykistää lihaksia selvästi.

KUVA: TIINA KARVONEN

Pennusta ehjäksi aikuiseksi

Tasapainoinen luuston ja lihasten kehitys vaatii monipuolista liikumista pennulta ja nuorelta koiralta. Pennun tulisi voida käyttää kaikkia kolmea askellajia, kävelyä, raviä ja laukkaa vaivatta liikkumiseen ja pentua kannattaa myös ohjata käyttämään kaikkia liikelajeja. Kävely ja ravi ovat tärkeitä selkärangan ja nivelten liikkuvuuden kannalta.

Jokaisen koiranomistajan tulisi tietää koiran normaalit liikelajit, jotta pystyy huomaamaan, jos näissä esiintyy poikkeamia ja ymmärtää mahdollisten poikkeamien merkityksen. Poikkeava liikkuminen on aina merkki jostain. Esimerkiksi jos pentu juoksee ns. pupulaukkaa eli liikuttaa takajalkojaan yhtä aikaa, viittaa tämä kipuun selässä tai takaraajojen nivelissä tai heikkouteen takaraajojen lihaksissa. Jos taas pentu peitsaa eli liikuttaa saman puoleisia etu- ja takaraajoja yhtä aikaa, viittaa tämä heikkoon koordinaatioon tai jäykkyyteen rintarangassa tai lantiolla.

Liikkumisen lisäksi omistajan on hyvä seurata, miten ja kuinka usein koira venyttelee. Koira hoitaa itse venyttelemällä raajojen ja selkärangan liikkuvuutta. Normaalisti koira venyttelee päivittäin yleensä ainakin lenkille lähdettäessä tai levolta noustessaan. Ikääntymisen ei pitäisi vähentää venyttelyä, mutta liikelaajuudet monesti pienevät iän myötä. Jos koira on normaalisti venytellyt usein, mutta vähentää selvästi venyttelyä tai venyttää vaikkapa vain enää toisen puolen, on tämä yleensä merkki jonkinlaisesta jäykkyydestä.

Pennun kasvu

Koiran korkeuskasvu on suurinta 4-6 kuukauden iässä. Tänä aikana on erityisen tärkeää olla tarkkana, ettei pentu liiku liian paljon, liian rajusti tai loukkaa itseään. Sopiva liikunnan määrä on aina yksilöllinen, siihen vaikuttaa mm. pennun rakennetyyppi, kudostyyppi ja kasvun nopeus.

Pennun ja nuoren koiran kanssa kannattaa liikua monipuolisesti vaihtelevassa maastossa erimittaisia matkoja - joka päivä ei liikuta yhtä paljon. Myös alustan merkitys kannattaa huomata: pehmeä sammal on huomattavasti hellävaraisempi alusta pennulle kuin kova asfaltti. Pennun hyppimistä kannattaa myös rajoittaa (heitettyjen esineiden perään ylös, oijen ja esteiden yli) ja muistaa, että liukkailla alustoilla pennun on vaikea hallita takaraajojen asentoja ja liikettä. Sisällä kannattaa käyttää mattoja, ettei pentu liukastele.

Pennulla voi hyvin käyttää jo kasvuvaiheessa valjaita, mieluiten ns. Y-valjaita. Jos haluaa käyttää kaulapantaa, tulee sen olla riittävän leveä, mielellään kaksi kaularangan nikamaa peittävä. Tällöinen mahdollinen veto ja nykäisy eivät kohdistu kaularangan välilevyille. Kannattaa myös muistaa pennun kanssa, että taluttimessa vetämättä kulkeminen on lihastasapainon kannalta erittäin tärkeää ja sen opetta-

KUVA: KATI HEINÄNEN

miseen kannattaakin käyttää aikaa ja vaivaa. Pentua tai kasvavaa nuorta koiraa ei voi vielä juoksuttaa polkupyörän vieressä.

Liian rajut leikit voivat olla haitallisia kasvaville nivelille ja selkärangalle. Pentuaikana leikkikaverin olisikin hyvä olla samankokoinen ja -voimainen. Sittenkin kannattaa seurata, ettei leikki ole liian rajua ja törmäilevää. Leikissä koirien roolien tulisi vaihdella eli ei niin, että vain toista koiraa kaadetaan ja kammitetaan koko leikin ajan.

Pennun kasvua voi tukea antamalla pennulle mm. DHA-öljyä ja C-vitamiina sekä kasvaville koirille tarkoitettuja lisäravinteita ja ole-malla ruokinnan kanssa tarkkana. Pentuajan ruoan ei tulisi olla liian proteiinipitoista, ettei pentu kasva liian nopeasti. Ylipaino pentuaikana haittaa pennun kehittymistä, joten pentu tulisi mieluummin pitää hoikkana (ei kuitenkaan liian laiha) kuin ylipainoisena.

Jos pennulle sattuu tapaturma, kannattaa trauma-alueen tuomat kompensatiot hoidattaa mahdollisimman nopeasti. Epämukavan olon voi huomata käytöksestä, rauhoittuminen voi olla vaikeaa ja stressi lisääntyy, esimerkiksi hampaiden käyttö voi olla tavallista voimakkaampaa.

KUVA: KATI HEINÄNEN

Pennun kanssa harrastaminen

Jo pienen pennun kanssa voi hyvin harjoitella tärkeintä: yhteistyötä ohjaajan kanssa ja tutustua erilaisiin paikkoihin ja tilanteisiin. Harrastukset eivät saa kuitenkaan olla kasvavan koiran kanssa liiaksi niveliä ja kasvavia luita rasittavia. Esimerkiksi agiliteyn hyppääminen on turvallista aloittaa vasta luuston kasvun jälkeen.

Luuston lisäksi myös lihaksisto kehittyy nuorella koiralla hitaasti ja tämäkin tulee ottaa huomioon harrastuksissa. Takaraajojen lihaksisto kehittyy ensin, mutta etuosan lihaksisto on usein valmis vasta 3-4-vuotiaana. Kun ihminen leikkittää pentua, ei pentua saisi lelusta nostaa ilmaan, vaan pennulla tulisi pysyä 4 tassua maassa kokoajan. Ihminen ei myöskään ravistele lelua, vaan pentu tekee itse kaikki ravistusliikkeet.

KUVA: SIRPA RÖMPÖTTI

SM valjakkohiihtoa veteraanisarjassa

Melko hyvin sujuneen Äänekosken PM (1.) & Rotumestaruuskisan (2.) jälkeen, päätettiin ilmoittaa Junu myös SM valjakkohiihtokisaan. Matkalle lähdettiin jo perjantaina, jotta hiihtäjä ehtisi tutustua latuun ennen lauantain kisa ja ettei aamulla tarvitsisi herätä niin aikaisin.

Töiden jälkeen nokka siis Junun kanssa kohti Oulua. Menomatkalla kirjauduttiin hotelliin ja siitä Virpiniemeen ladulle. Pientä pyörimistä lähtöalueella, suunta hukassa, kunnes päät-

telin, minne pitäisi lähteä.

Otsalampulle oli käyttöä opasteiden lukemisessa, vaikka ladulla onneksi oli vielä valot. Reitti oli niin "sekava", että luulin useampaan otteeseen jo hiihtäneeni saman kohdan. 26 minuuttia enemmän ja vähemmän taikinointia ja maali hämmötti. Kävelysten jälkeen ajeltiin hotellille nukkumaan. Yö oli hie- man levoton, kun reisu oli Junun ensimmäinen yöpymisen vieraassa paikassa ilman Sisua.

Kisa-aamuna heräsimme kirkonkellojen soittoon. Junukin ihmetteli moista meteliä ja kurkisteli ikkunasta.

Kisa-aamu koitti kirkkaana ja heräsimme kirkonkellojen soittoon. Junukin ihmetteli moista meteliä ja kurkisteli ikkunasta. Kevyen aamiaisen jälkeen ajettiin kisapaikalle: ilmoittautuminen, vaatteiden vaihto, rataselostus, koiran lämmittely ja useampi huussikäynti (molemmille).

Lähetyksessä **Koskisen Pasi** piteli Junua ja lähtö sujui mallikkaasti, kiitos avusta! Starttasimme luokkamme N45B viimeisenä lähtijänä ja meidän jälkeen oli taukoa ennen seuraavaa luokkaa, joten ei tarvinnut kytätä taaksepäin mahdollisia ohittajia.

Junu veti tasaisesti pitkän matkaa ja vaikka loppua kohden molemmat väsyimme, niin ainoastaan ylämäet tuottivat hankaluuksia. Junu kun ei niitä oikein tahdo vetää, kun hiihtäjä ei osaa hiihtää... Muutaman kerran nähtiin toisia koiria tulevan vastaan reitillä ja yksi koirakko nähtiin loppusuoralla, muutoin saatiin mennä koko 5 km omaa vauhtia. Junu yleensä innostuu, jos pääsee ohittamaan jonkun, mutta nyt ne muut menivät niin lujaa, ettei saatu ketään kiinni ;)

Hiihtäjä oli aivan tättis maalissa ja vissiin Junukin oli poikki, ainakin se päästi ripulit pulkkailevan viikonlopunviettosakin kulkureitille - ja eikun lapioimaan.

Tulospalvelu toimi ripeästi, sillä sain kännykkään onnitte- lut OP:lta jo ennenkuin tultiin Junun kanssa loppuverryttely- kävelyt takaisin! Kiireen vilkkaa siis katsomaan tulostaulua ja siellähän se luki: 12:37:3 ja pronssia! Kulka hävittiin 29,4 sekunnilla ja hopea 11 sekunnilla - mutta kovempaa ei päästy! Palkintojen jaon jälkeen kotimatkalta, Red Bull on loistokeksintö.

Teksti & kuvat Jaana Järvinen

K-S PKY osallistujat ja tulokset

Miehet A 45 naru 5 km

1. Ikssu Akiina's Cimeoni & Kari Aaltonen 1010,1

Naiset B 45 naru 5 km

3. spn Powerpfote Cebada & Jaana Järvinen 12.37,3

Naiset A naru 8 km

5. Ikssu Katajakankaan Patriot & Aino Koskinen 18.35,9
7. du Evinetin Eremenco & Tarja Holm 21.10,2
8. dn Evinetin Ellanzaiss & Mira Kaikkonen 21.19,4

Viesti A naiset naru 3 x 5 km

3. Keski-Suomen Palveluskoirayhdistys
Evinetin Ellanzaiss & Mira Kaikkonen, Jusard's Bond & Marjukka Saqulin,
Evinetin Eremenco & Tarja Holm 36.17,6

Miehet A 45 naru 5 km

1. Ikssu Akiina's Cimeoni & Kari Aaltonen 1010,1

Naiset B 45 naru 5 km

3. spn Powerpfote Cebada & Jaana Järvinen 12.37,3 (oikealla)

Uidaan koiraa!

Vesipisarat räiskyivät ja ilmassa oli sekä intoa että pakokauhua, kun Ipi ja Pessi, kotoisammin Pipipäät, vietiin ensimmäisen kerran uimaan sisähalliin rakennettuun koirauimalaan. Uintipaikkana on toiminut pari vuotta sitten Jyväskylän Leppävedelle perustettu KoiraSportti-koirauimala.

Suomenlapinkoira Pessi ei koskaan aiemmin pitänyt uimisesta. Kuumina kesäpäivinä se kyllä kahlaili vedessä ja haki matalalle heitettyjä keppejä, kunhan vain jalat yltivät pohjaan koko ajan. Aluksi ajatus Pessistä uimassa koirauimalassa tuntui hukkaan heitetyltä idealta, koska se muutenkin arastelee uusia asioita. Suihkuttaminen ennen ja jälkeen uimisen, uimaliivien pukeminen koiralle ja altaaseen meno ramppia pitkin tuntuivat Pessistä jo Isoilta Jutuilta, joten uiminen altaassa oli vieläkin kovempi paukku herkälle Pässimiehelle. Vesi roiskui, Pessi yritti pois altaasta ja räpiköinnillään teki kaksin verroin hankalampaa uittamisesta. Lopulta Pessi kuitenkin saatiin uimaan. Vaikka sen silmät tuntuivatkin pullistuvan päästä ulos jännityksen vuoksi, Pessin uiminen tasaantui joka kierroksella enemmän.

Uimisen jännittäminen ei kuitenkaan mennyt Pessillä ohi kerrasta. Pessi-parka, joku toinen omistaja olisi luopunut mahdottomalta tuntuneesta ideasta parin kerran kokeilun jälkeen, mutta Pessi raahattiin koirauimalalle viikosta toiseen. Vapaaehtoisesti Pessi meni uimaan KoiraSportilla noin kymmenennen kerran jälkeen, minkä jälkeen uittaminenkin helpottui. Talven aikana Pessi oppi luottamaan itseensä vedessäkin ja kesällä kaikki vaivannäkö palkittiin, kun Pessi vapaaehtoisesti meni luonnonvesissä uimaan ja ui syvissäkin rannoissa. Sen aiempi kahlailu olikin vain osaamattomuutta uida!

Belgianpaimenkoira malinois Ipin kanssa uimisen aloittaminen KoiraSportilla meni paljon helpommin kuin Pessin kanssa. Ipi ei ollut mikään uija sekään alun perin, vaikka luonnonvesistä noutikin keppejä mielellään. Heti ensimmäisellä uintikerralla koirauimalalla se muutaman kierroksen panikoimisen jälkeen lähti uimaan kuin vanha tekijä. Ipin kunnan viesti- ja agilitykoirana pitää olla kohdallaan, joten aktiiviselle koiralle uinti on hyvä kuntolumuoto ja tuo liikkumiseen monimuotoisuutta.

Ipin ongelma aluksi oli, että se osasi uida vain tyttöjen kesken. Jos koiran omistaja Janne oli mukana, Ipi unohti uimisen taidon helposti ja pyrki vain Jannen luokse. Sytyttyään uimiseen KoiraSportilla, Ipi ei ole enää välittänyt altaan ulkopuolisesta elämästä vaan keskittyy nykyisin uimiseen ja vinkuleluihin, joita uittamisessa on käytetty palkkauksena.

Pennusta uimamaisteriksi

Viime kesänä Pipipää-jengiin liittyivät uusina tulokkaina parin kuukauden välein bordercolliet Piika ja belgianpaimenkoira malinois Kilju. Kumpikin pentu harjoitteli jo kesän aikana omatoimisesti uimista mm. putoilemalla kiviltä järveen. Piika varsinkin oppi nopeasti läträämään vedessä kuin se olisi ollut pennun toinen elementti. Kilju puolestaan suhtautui veteen aluksi epäillen, mutta haki jo loppusyksystä keppejä vedestä kahlaillemalla. KoiraSportille pikkunilviäiset kuskattiin noin neljän - viiden kuukauden ikäisenä tavoitteena opettaa ne kunnolla uimaan ennen seuraavaa kesää.

KoiraSportin ensimmäisillä kerroilla Piika kirjaimellisesti poti ramppikuumetta. Altaaseen johtava ramppi jännitti, kunnes Piika kerran kykeni kävelemään namin perässä ylös

asti. Ramppikuume katosi saman tien ja sen jälkeen on pitänytkin pitää tarkasti silmällä Piikan menoa KoiraSportin tiloissa. Aina kun silmä välttää, koira olisi menossa uimaan. Onpa se napattu uimasta vaatekannakin, kun palo altaaseen on ollut niin kova. Uimaliivejä Piikalla ei ole voinut käyttää ensimmäisten parin uimakerran jälkeen, koska se oppi keltumaan ne päällään. Jo kesällä luonnonvesissä todettu Piikan vesipetomaisuus on vain korostunut koirauimalassa. Se todellakin nauttii uimisesta - jopa niin kovasti, ettei tahtoisi välillä rampille huilaamaankaan vaan kelluu sen vieressä ilman uimaliivejäkin.

Kiljun ensimmäisiä uintikertoja voisi verrat Pessin räpiköimiseen, ennen kuin Kiljulle löytyi oikea uittamistekniikka. Muille Pipipäille on riittänyt lelun perässä uiminen, mutta Kiljulle se oli liian kiihdyttävä tilanne eikä soveltunut uimiseen. Kiljulle toimivin keino onkin ollut uiminen lelu suussa ja näin koko ajan kasvava malinois on oppinut uimaan tasaaisesti ja hallitsemaan kroppansa myös vedessä.

Tulevana kesänä seuraamme mielenkiinnolla, onko talven uimakerroista ollut apua ja uskaltaako Kilju ihan kunnolla uimaan luonnonvesissä. Ainakin Piika on nyt lumien ja luonnonvesistöjen sulaessa jääkuorestaan keksinyt ojen ja rapakoiden ihanuuden ja polskuttelee niissä jo täysillä.

Neljän erilaisen koiran uittaminen on todistanut, että arka Pessi, innokas Ipi, vesipe-to Piika ja tasainen Kilju ovat jokainen omalla tavallaan pitäneet uimisesta vaihteluna treenien ja lenkkeilyn lomassa. Myös omistajien on ollut helppo kovilla talvipakkasilla viedä koirat uimaan, kun ei ole voitu lenkkeillä normaaleja määriä, mutta aktiiviset koirat ovat kaivanneet tekemistä. Pessin ristiselän luusto-ongelmien vuoksi uiminen on sille ihan-teellista niveliä ja luustoa rasittamatonta liikuntaa, jota on suositeltu etenkin lihastasapainon uudelleen saavuttamiseksi.

Jatkossakin koiramme tulevat uimaan KoiraSportissa niin kuntoilu- kuin kuntoutusmielessäkin ja voimme ehdottomasti suositella muitakin kokeilemaan tätä tehokasta koiran liikuntamuotoa!

Teksti & kuvat Tiina Karvonen

Jäljen kouluttaminen

Palveluskoiraliitto järjesti maaliskuussa seminaarin palveluskoirakokeiden jälkiosuuden kouluttamisesta ja siinä kilpailusta harrastajille. Seminaarin vetäjä oli Miia Kiviaho, joka on kouluttanut pk-jäljeltä 3 koiraa käyttövalioiksi, osallistunut jäljen osalta 5 kertaa SM-kisoihin sekä 3 kertaa NOMmeihin eli Pohjoismaiden mestaruuskisoihin.

Jäljestämisen kuuluu olla ennen kaikkea mukavaa puuhaa, niin koiralle kuin ohjaajallekin. Koiran hajuaisti on sen monipuolisemmin hyödynnettävä ominaisuus ja nenän käyttö käykin monesti pennulta jo ikään kuin luonnostaan. Koiran kyky seurata esimerkiksi ihmistä näkemättä tätä, perustuu kykyyn haistaa ihmisen jälki maasta tai hänen hajunsa ilmastasta.

Ero ihmisen ja koiran haistamiskyvyn välillä on merkittävä: ihmisellä on noin 5 miljoonaa haistamissolua, kun taas saksanpaimenkoiralla vastaava määrä on noin 220 miljoonaa. Myös koirarotujen välillä on eroja nenän käytössä. Koiran hajuaistin määrittää koiran perimä ja vaistotoiminnot, mutta sitä voidaan kehittää säännöllisesti harjoittelemalla. Kokeilla on todistettu myös, että nälkäisen koiran haistamiskyky on 3 kertaa tehokkaampi kuin kylläisen koiran.

Jälki itsessään koostuu erilaisista hajusta: se on yhdistelmä henkilöhajusta (jokaisella ihmisellä yksilöllinen), kasvien ja maaperän rikkoutumisesta ja painautumisesta. Erilaisille alustoille jää erilainen haju jälki maaperän mukaan ja myös erilaiset kengät jättävät erilaisen hajun (nahkakenkä vs. kumisaapas). Myös sääolosuhteet vaikuttavat jäljen käyttäytymiseen. Kevät ja syksy ovat monesti suotuisampaa aikaa, kun maa on sopivan kostea. Talvi voi myös olla hyvää aikaa jäljestää, joskaan ei välttämättä vielä pennulla, ettei pentu opi "jäljestämään" silmillään. Kesällä aurinko voi ikään kuin polttaa jälkeä ja tällöin hajut jäljeltä haihtuvat nopeasti. Sade voi joko helpottaa jälkeä koiran kannalta (satelee hiljaiseen) tai vaikeuttaa sitä (kaatosade huuhtoo hajun jäljeltä).

Monesti jäljestäminen helpottuu koiralle, kun jälki saa hieman vanheta ennen sen aja-

mista. Ensimmäisenä jäljeltä haihtuu ihmisen ominaishaju ja koska tämä voi olla useammankin metrin levyisellä alueella, kaventaa sen haihtuminen hajutunnelia jota koiraa seuraa.

Pennun kouluttaminen jäljelle

Pentua voidaan alkaa opettaa jäljelle heti 7-8-viikkoisena. Pieni pentu syö useita kertoja päivässä, joten yhdelle aterialle päivässä on helppo tehdä jälkiharjoitus. Ensimmäisellä harjoituksella luodaan mielikuva pennulle, että ruokaa voi löytyä nenää käyttämällä maasta. Tallataan vierekkäisin askelin 2 askeleen levyinen alue, johon laitetaan kasa ruokaa ja tuodaan pentu syömään alueelta. Pentu nostetaan varovasti pois ruoka-alueelta, ennen kuin se on ehtinyt syödä kaiken ja näin jätetään pennulle mielikuva, että maahan jäi ruokaa. Yleensä näitä harjoituksia on tarpeen tehdä vain muutama kerta ja sitten voidaan siirtyä eteenpäin.

Ruutu

Seuraavaksi siirrytään tekemään pennulle ruokaruutua. Alueen koko riippuu pennun koosta, noin 1,5-2 koiran mittaa leveyttä ja pituutta. Ruutu kylvetään täyteen ruokaa mieluiten niin, että pentu joutuu käyttämään nenäänsä ruokaa etsiessään. Reunojen kanssa on hyvä olla erityisen tarkkana, että niissä on ruokaa. Pentu kannetaan ruutuun ja sanotaan pennulle käsky ("jälki") samalla, kun lasketaan pentu syömään. Taas pentu nostetaan pois, ennen kuin kaikki ruoka on syöty. Ruutua tehdään niin kauan, että idea selviää pennulle eli ihmisen tallaamalta alueelta löytyy ruokaa, mutta tallaamattomalta alueelta ei. Pentu alkaa olla kartalla silloin, kun se ei

erehdy ruudusta kauas, vaikka astuisikin talatun alueen ulkopuolelle.

Pikkuhiljaa ruutua aletaan kaventaa ja muodostamaan siitä kolmiota. Kun ruuduista on alettu tekemään kolmioita ja pentu pysyy alueella usean harjoituksen ajan harhaantumatta ulos, aletaan tehdä jälki kolmion päästä alkavaksi. Kolmio nimitetään normaalisti ja kolmion päästä lähtee jälki, jossa joka askeleella on nimi sekä kärjessä että kannassa. Kolmion tehtävä on rauhoittaa pentu työhön, jotta se pääsisi paremmin askelten rytmiin, kun kolmio vaihtuu jäljeksi. Pikkuhiljaa kolmio häivytetään normaalisti jäljeksi.

Jälki kannattaa tehdä riittävällä askelmittalla, jotta pentu pääsee helposti rytmiin ja etenee jälkeä askeleelta askeleelle käyden läpi joka askeleen kannasta kärkeen. Yritetään opettaa alusta asti pentu jäljestämään tarkasti ja rynnimättä löysällä liinalla. Jäljen tulee olla riittävän pitkä, että pentu pääsee rytmiin, mutta ole tarkkana, ettei pennun maha tule täyteen kesken jäljen ja into loppu siihen. Jäljen loputtua pennulle tulisi jäädä into päästä uudelleen jäljelle! Loppupalkan ei tarvitse olla kovin suuri, jottei pennulle tule liian kiire ajaa jäljen loppuun. Jäljen ajaminen itsessään tulisi olla koiralle palkitsevaa, ei pelkästään loppuun pääseminen.

Kolmiosta serpentiiniin

Ruokaa vähennetään jäljeltä pikkuhiljaa jättämällä toinen nimi askeleesta (kannasta) pois. Tämä kannattaa aloittaa niin, että jälki alkaa tavalliseen tapaan 2 namera per askel, sitten jäljen keskivaiheilla on pätkä, jolloin askeleissa onkin vain yksi nimi ja taas lopussa jälki jatkuu normaalisti kahdella namilla askeleella. Jäljen mittaa kasvatetaan pikku-

hiljaa. Kun pentu osaa jäljestää rytmikkäästi ja rauhallisesti suoraan, voidaan siirtyä alustavaan kulmatyöskentelyyn eli tekemään jäljelle serpentiiniä. Alku tehdään taas normaalisti, jotta pentu pääsee jäljen rytmiin, sitten tehdään pari loivaa kaartaa (alkuun hyvin loivia!) ja taas loppupätkä tehdään tavallisesti suoraan. Vaihtelee jälkipohjaa alusta asti (rehu, nurmikko, multa, jäkälä-metsä) ja huomioi namit jälkipohjan mukaan. Anna pennulle mahdollisuus erehtyä, koska virheistä oppii! Opetta pentu luottamaan omiin kykyihinsä, älä ole itse ensimmäisenä auttamassa pentua ongelmissa, koska näin et voi tehdä kokeessakaan, vaan koiran on itse ratkaistava jälki.

Kun serpentiinit alkaa sujua ja pentu osaa ajaa myös suoraa jälkeä, aletaan jäljeltä edelleen vähentämään ruokaa niin, että väliin jää myös askelia, joissa ei ole ollenkaan ruokaa. Helpota harjoittelua muuten eli ei serpentiiniä alkuun, kun jäljellä on tyhjiä askelia. Muista muutenkin harjoituksissa aina helpottaa jälkeä muuten, kun tuot jotain uutta asiaa jäljelle mukaan. Tyhjiä askelia aletaan jättää jäljelle pikkuhiljaa enemmän koirasta riippuen esim. niin että ensin joka kolmas askel on tyhjä, sitten myös joka viides askel jne.

Tyhjät voi myös jaksottaa niin että 1 tyhjä askel 1 namillinen askel - 2 tyhjiä 1 nami - 3 tyhjiä 1 nami - 4 tyhjiä 1 nami jne. Kun koira edistyy, voidaan jatkaa 7 tyhjään askeleeseen saakka ja sitten rytmi lähtee taas alusta. Kun tyhjät askeleet sujuvat hyvin, yhdistä harjoitteluun taas serpentiinit ja pikkuhiljaa lisää serpentiineille myös tyhjiä. Tässä kohti muista jo antaa jäljen vanhentua ennen ajamista. Uskalla edetä harjoittelussa jotta koira saa haastetta ja into säilyy.

Yleensä koiran into jälkeen kasvaa, kun ruoka vähenee. Harjoittelussa voi aina palata taaksepäin, jos koiran tasoon nähden tulikin tehtyä liian vaikeaa jälkiä.

Kulmaharjoittelu

Kulmaharjoittelun voi aloittaa kun koira osaa jäljestää noin 200 askeleen suoraa rauhassa ja hyvällä rytmillä sekä selviytyy tiukemmistakin serpentiineistä. Huomioi ensimmäisissä kulmaharjoituksissa tuulen suunta, myötätuuli olisi harjoittelun kannalta paras vaihtoehto. Kulmia voi opettaa koiralle monella eri tavalla, tässä esitelty joitakin tapoja.

Harhauttaminen

Jäljellä on pari tyhjiä askelta (namittomia askelia) ja jäljen tekijä on tämän jälkeen hypännyt jäljeltä pois sivuun eli jälki loppuu yhtäkkiä. Kun koira pääsee tyhjään kohtaan ja ajaa yli jäljestä annetaan koiran harhautua yli ja laitetaan nopeasti koiran huomaamatta viimeiseen askeleeseen nami. Kun koira peruuttaa tai pyörittää ympäri, se löytää namin ja harjoitus lopetetaan siihen. Niin kauan kuin namin saa laitettua koiralta salaa viimeiseen askeleeseen, voidaan harjoittelua jatkaa näin, mutta kun se ei enää onnistu, tehdäänkin "tyhjään kohtaan" kulma. Tällä opetetaan koira etsimään jäljen hukatussaan sitä jaloistaan läheltä, eikä reilusti kauempaa niin kuin koira luonnollisesti yleensä toimii.

Namikulma

Kulmat voidaan opettaa myös niin, että kulma tehdään vain joka askel namitettuna. Tämä ei vaadi koiralta ratkaisukykyä ja joissain tapauksissa koira ei välttämättä opi kovin hyvää kulmatyöskentelyä.

Tyhjä kulma

Kulman voi tehdä myös ihan tyhjänä (namittomana) kulmana, jolloin koira ensimmäistä kertaa kulmaan tullessaan jäljeltä ajaa siitä ohi. Ohjaaja joutuu tässä tapauksessa päättämään, kuinka pitkälle päästää koiran etsimään jälkeä.

Pysäyttävä nami

Kulman voi myös tehdä niin että pari askelta tyhjää, sitten kulma ja kulmassa askeleeseen laitetaan nami pysäyttämään koira, sen jälkeen pari askelta tyhjää ja sitten jälki jatkuu normaalisti namitettuna.

Kun kulmat sujuvat, niitä aletaan lisätä useampi samalle jäljelle. Muista taas harjoitella erilaisilla pohjilla ja kulmia tulee harjoitella molempiin suuntiin! Kun koira kehittyy, aletaan kulmia jyrkentää niin, että lopuksi tehdään jo 45 asteen piikkikulmia.

Esineilmaisu

Ohjaajan pitää ensin valita, millä tavalla hän haluaa koiran ilmaisevan esineet (maahanmeno, tuominen, nostaminen). Ilmaisutapa kannattaa valita koiran ja tulevien kilpailulajien mukaan. Esineet opetetaan erillään jäljestä ensin ja vasta myöhemmin liitetään jäljelle mukaan. Rakenna esinemotivaatio huolella, esineet ovat koiralle keino päästä palkkaan jäljellä! Jos koira selvästi haistaa esineen, mutta ei noteeraa sitä, niin motivaatiotreeniä lisää esineille. Esineen ohittamisen voi estää ja vaatia tätä kautta koira nostamaan esineen.

Maahanmeno

- esineen päällä namikäsi ja käske koira maahan
- paljon toistoja
- häivyttä namikäsi ja jätä itseäsi kauemmaksi koirasta, koiran tulisi mennä esineellä maahan vaikka olet itse kauempana
- esineen paikka koiran etutassujen välissä
- yhdistetään jäljelle tekemällä ensin pieni jälki koiran nähden, jolla esine ja siitä pikkuhiljaa esineet mukaan normaalille jäljelle (muista alkuun helpottaa jälkeä, kun esineilmaisu uusi asia!)

Nostaminen

- koiran tulee osata nostaa esineitä ohjaajan käteen, tätä voi vahvistaa leikkimällä koiran kanssa esim. kepeillä
- kun nostaminen onnistuu, tehdään koiran nähden keppipolku ja kannustetaan ensimmäisillä kepeillä koira nostamaan, seuraavilla voi jo antaa itse oivaltaa

Jäljen etsiminen

Jo kun pentu jäljestää namijalkia, voidaan alkaa rinnalla harjoitella jäljen etsimistä. Laske pentu noin puolisen metriä ennen jäljen aloitusta maahan, odota siinä hetki että pentu rauhoittuu ja odottaa lupaa lähteä ja sen jälkeen pentu saa aloittaa jäljestämisen muutaman askeleen päästä. Voit tuoda pentua myös viistosti jäljen aloituskohdasta.

Kun namit jäävät jäljeltä pois, aletaan otamaan lähetystä viistosti hieman pidemmältä matkalta, alkuun pari metriä jne. Kaikille koirille tämä ei pelkästään riitä jäljen etsimisen opettamiseen, lisäksi voidaan hyödyntää myös näkömielikuvaa ja hajumielikuvaa.

Näkömielikuva

Näkölähdeillä saadaan monesti pidennettyä jäljen etsimismatkaa ja lisättyä janatyöskentelyyn nopeutta. Käytännössä apuohjaaja ottaa koiran autosta ja näyttää lähetyskohdassa jäljentekijän. Kun koira huomaa jäljentekijän, viedään koira pois. Ole tarkkana, ettei koira näe jäljentekijää vielä takajäljellä, vasta lähetyskohdassa!

Kun lyhyt jälki on tehty, ohjaaja lähettää koiran heti jäljelle. Näin saadaan nopeasti suoraan janalla etenevä koira, mutta joskus voi myös tulla liikaa vauhtia. Keino valittava siis koiran mukaan. Kannattaa hyödyntää luonnon omia linjoja, esim. vanhaa metsäkoivun väylää tms.

Hajumielikuva

Hajumielikuva sopii vauhdikkaille koirille. Edellisiltana käydään laittamassa tien reunan merkki ja kävellään jana jonka päähän laitetaan toinen merkki ja kävellään samaa linjaa takaisin. Seuraavana päivänä tehdään jälki siten, että jälki menee takamerkin alta ja annetaan jäljen vanheta. Koira ajaa vanhaa (edellisiltana tehtyä linjaa) jälkeä janalla ja vaihtaa jäljen päässä tuoreempaan jälkeen. Kun tämä sujuu, aletaan lyhentää vanhaa jälkeä ja tehdään varsinainen jälki takamerkin takaa, väliin jää siis tyhjä alue.

Jatkuu seuraavalla sivulla ...

Koiralle liikunta ei ole pakkopullaa

Kun oma sohva houkuttelee enemmän kuin lenkkipolku, ota oppia koirastasi. Urheilemalla yhdessä karvaisen ystäväsi kanssa, pidät huolen molempien hyvinvoinnista eikä liikunta tasan ole tylsää.

KUVA: TIINA KARVONEN

KUVA: JAANA PINSON

Koirat rakastavat juoksemista ja leikkimistä: sille kelpaa mikä vain, kunhan se pääsee purkamaan energiaansa. Seuraavan kerran kun itse tuskastelit oman liikuntasi kanssa, ota koirastasi mallia. Menkää yhdessä metsään juoksemaan, leikkikää frisbeellä. Urheilu yhdessä karvaisen kaverisi kanssa, saa varmasti hymyn molempien huulille ja polttaa kaloreita!

1. Tekosyyt pannaan

Koiranomistaja ei voi keksiä tekosyytä liikkumattomuuteensa. Vaikka ulkona sataisi kaatamalla vettä tai flunssa olisi tuloillaan, täytyy koiran päästä ulos tarpeilleen. Siinä samassa saa omistajakin päivän liikunnat helposti suoritettua.

2. Mitoista ja määristä viis

Sen sijaan että nauttisi itse liikunnasta, on monella tapana keskittyä toissijaisiin asioihin, kuten kaloreihin tai juoksulenkin pituuteen. Koirille mitat ja määrät eivät merkitse mitään, joten sen asenne on oiva esimerkki siitä, miten meidänkin pitäisi suhtautua liikuntaan.

3. Monipuolisuus

Liikunta voi tuntua tylsältä, jos se on samanlaista jokainen kerta. Pitääkösi urheilun mielekkäänä, kokeile uusia reittejä koirasi kanssa. Uudet maimemat virkistävät molempien mieltä, ja lähes huomaamatta tulee käveltyä enemmän kuin oli tarkoitus. Vie koirasi myös silloin tällöin koirapuistoon, jossa se pääsee juoksemaan vapaana ja tutustumaan muihin koiriin.

4. Sijoitus tulevaisuuteen

Rivakat kävelylenkit harjoittavat sekä sinun että koirasi sydän- ja verenkiertojärjestelmää. Vähennät lääkärikäyntejä ja sijoitat molempien tulevaisuuteen, kun pidät huolen sekä omasi että koirasi kunnosta.

5. Väsynyt koira on kiltti koira

Turhautuneella koiralla on tapana tehdä tihutöitä. Jos siis haluat koirasi käyttäytyvän paremmin, pidä huoli, että se saa tarpeeksi liikuntaa ja ajanvietettä. Pitkän lenkin tai leikkihetken jälkeen koirasi tuskin jaksaa juoksennella ympäri asuntoa tai haukkua kaikille pienille äänille, joita se rappukäytävästä kuulee.

www.mtv3.fi/kampanja/helmi/vapaalla/lemmikit/

Jatkuu edelliseltä sivulta ...

Koira ajaa janaa lyhyen tyhjän kohdan yli päästyen varsinaiselle jäljelle. Pikkuhiljaa tätä tyhjää kohtaa pidennetään.

Takajälki

Jos koira ottaa myöhemmin harjoittelun edessä janaa takajäljen, voidaan sen antaa jäljestää takajälki loppuun ja harmitella koiralle, että kuinkas nyt näin kävi, jälki loppui. Viedään sen jälkeen koira uudelleen lähetyskohtaan (ei aivan samaan kohtaan kuin edellisellä kerralla) ja lähetetään uudelleen. Koiran pitäisi oivaltaa, että takajäljen se kävi jo ajamassa ja lähteä oikeaan suuntaan. Oivaltaville koirille voi parempi vaihtoehto olla, että annetaan sen takajäljen päässä kääntä ja lähteä oikeaan suuntaan.

Hieman "yksinkertaisemmille" koirille voi olla paras, ettei koira päästetä takajäljelle kuin pieni matka ja odotellaan, että koira oivaltaa muuttaa suuntaa tai autetaan koira oikean suunnan löytämisessä.

Kokeita varten kannattaa harjoitella sitäkin, että vaikka tuomari huutaa takaisin janalle, niin koira pystytään kääntämään toiseen suuntaan eikä koira mene tässä kohti epävarmaksi ja jäljestäminen lopu siihen.

Kilpailuihin tähtääminen

Tässä vaiheessa jäljen pohjatyöt on tehty ja erikseen opetellut asiat saatu yhdistettyä samalle jäljelle. Koira osaa jäljestää eri maastopohjilla eri ihmisten tekemiä jälkiä eikä nameja jäljellä enää tarvita (koirasta riippuen voidaan käyttää satunnaisesti). Tästä eteenpäin jälkiä pidennetään, periaatteena voi pitää että kisajäljen tulisi olla koiralle helppo. Muista kuitenkin vaihtelu jäljen pituudessa, välillä lyhyempää ja välillä pidempää.

Jälkiä vanhennetaan vaihtelevasti, myös voittajaluokan vaatimaan 2 tuntiin, mutta myös tuoreita jälkiä ajetaan edelleen (tuore jälki voi koiralle olla hankalampi). Kulmia vaikeutetaan ja jäljillä aletaan tehdä myös piikkikulmia (45 astetta). Muista harjoitella myös teiden ja polkujen ylityksiä sekä harhajälkiä.

Ohjaajan kannalta on tärkeää kokeita varten harjoitella myös sellaisia jälkiä, joista ohjaaja ei yhtään tiedä, missä jälki kulkee. Merkitylläkään jäljellä ohjaaja ei koskaan ohjaile koira, vaan hyödyntää merkkejä vain koiran lukemisessa ja tarkkailussa. Ohjaajan tulee oppia lukemaan koiraansa ja luottamaan sen jäljestystaitoihin!

Osaavan, jo kilpailevan koiran harjoitteet valitaan sen mukaan, kuinka usein koira jälkitreeniä tarvitsee. Nuoremman koiran kanssa

KUVA: MINNA KAARTINEN

täytyy treenata enemmän, jotta koira saa kokemusta ja oppii käyttämään ja luottamaan nensänsä. Osaavan koiran jälkiä voi vaikeuttaa tekemällä jäljen marjamiesten keskelle, pienentämällä keppejä, tekemällä jälkeen paljon vaikeita piikkikulmia jne. Vastapainona edelleen ajetaan välillä myös helppoja jälkiä.

Teksti: Kati Heinänen

Vastuutonta jättää koiran kakat luontoon – syrjäseudullakin?

Lemmikin pitäminen edellyttää vastuuntuntoisuutta ja toisten ihmisten sekä eläinten huomioimista. Se tuntuu kuitenkin unohtuvan monelta koiranomistajalta. Lenkillä koiran jätöksiä ei jakseta tai viitsitä kerätä, kun ”me lenkkeillään niin syrjässäkin”.

Vaikka polun varteen höyryämän jäävät jätökset eivät emäntää tai isäntää haittaisikaan, ne ovat muille ihmisille epäsiisti yllätys ja toisille eläimille terveysriski. Ulostoiden haistelu levittää esimerkiksi ikävää kennelyskää ja loistartuntoja.

Ilahduttavan moni omistaja on löytänyt biologisesti hajoavat koirankakkapussit. Niihin pätee kuitenkin sama sääntö jätösten keräämisestä: pussi sisältöineen on toimitettava jäteastiaan eikä jätettävä lojumaan tienposkeen. Koirien jätökset on järjestyslain mukaan kerättävä taajamien hoideilta alueilta, käytännössä siis kuntien ylläpitämillä ja yksityishenkilöiden hoitamilta alueilta.

Vaikka suomalaiset ovatkin ahkeria madottamaan lemmikkejään, ovat keräämättä jääneet koiranjätökset omiaan levittämään suolinkaisia ja muita sisäloisia. Ne voivat tarttua myös ihmiseen.

- Suolinkainen saattaa tarttua erityi-

sesti multaa tai hiekkaa suuhunsa laitta-
viin pikkulapsiin, Kennelliiton
eläinlääkäri **Annie Liman** huomauttaa.

Jätökset häiritsevät myös maaperän ravinnetasapainoa eikä koirankakka sovi missään nimessä sellaisenaan lannoitteeksi esimerkiksi puistokasveille. Lisäksi ulkoilualueiden virkistysarvo ja viihtyisyys kärsivät, jos ulkoilija joutuu jatkuvasti väistelemään jätöksiä.

Koirankakat roskeen - ei kaduille

Koirankakkaroskiksen idean kehittivät nokialaiset koiranomistajat **Johanna Hulkko** ja **Jussi Kallioniemi**. He havaitsivat, että jäteastioita kyllä on asuinalueilla paljon, mutta toisten roskiksia ei saa luvatta käyttää.

Koirankakkaroskis-tarralla pientalon omistaja voi ilmoittaa ohikulkeville koiranulkoiluttajille, että talon roskikseen saa pudottaa pussiin noukitun pökäleen. Kun saalista ei tarvitse kantaa kilometrien matkaa kotiroskikselle asti, halukkuus kerätä kakat paranee.

Jyväskylä on painattanut kaupunkilaisen käyttöön koirankakkaroskis.fi -kampanjatarroja. Omakotitalon jäteastiaan

liimattava, vihreä koiratarra viestittää alueen koiranulkoiluttajille, että kyseisen talon roskikseen saa tiputtaa siististi pussitettuja koiranjätöksiä.

Kuivajäteastiaan tarkoitettuja tarroja voi noutaa maksutta kaupungin yhteispalvelupisteistä sekä jyväskylälaisista eläintarvikeliiketoimista.

Jyväskylässä koiranjätöspusseja saa laittaa jokaiseen kaupungin noin 1200 kadunvarsi- ja puistoroskiksesta.

- Kaupunki lisää roska-astioita vuosittain, mutta valitettavasti niitä ei nyt eikä tulevaisuudessa riitä ihan joka väylän varteen. Siksi otimme aktiivisten kansalaisten kehittämän tarrakampanjan ilahtuneina vastaan, kertoo Jyväskylän katupäällikkö **Tuula Smolander**, joka toivoo omakotiasukkaita suojeaa asennetta kampanjaa kohtaan.

Mukaan lähtemistä kannattaa ainakin harkita, sillä kotikadun pientareilla ja portinpielissä kököttävistä koiranlajista ei ole iloa kenellekään. Katupäällikkö toivoo myös koirantaluttajilta huomaavaisuutta ja siisteyttä jätöspussien jättämisessä lupatarralla merkattuihin jäteastioihin.

Lisätietoja www.koirankakkaroskis.fi.

Lähteet: *Reviiri* 1/2010,
www.jyvaskyla.fi/yhdyskuntatoimi/katu-japuisto/viheralueet/koirapuistot

Ätshii - kevättä ilmassa

Aivastuttaa niin vietävästi, silmät vuotaa, punottaa ja joka paikkaa kutittaa. Allergiat piinaavat ihmistä etenkin keväisin, mutta myös koira tai kissa voi kärsiä verestävistä silmistä ja kutisevasta ihosta punoittavine tassuineen.

Allergiaoireet esiintyvät tyypillisesti iholla, korvalehdissä, varpaanväleissä, silmäluomissa, vatsan alla ja hännän tyvessä. Lemmikin runsas rapsuttaminen voi olla merkki ihottumasta, jonka puolestaan on voinut aiheuttaa jokin ruoka-aine.

Muita allergian oireita ovat punoitus, kuumotus, turvotus, kutina ja kipu. Allergiaoireet voivat ilmetä eri osissa kehoa samoin kuin ihmiselläkin. Lemmikin iho voi kutista ja punoittaa, silmät vuotaa tai punoittaa tai olla ärtyneet. Korvissa ilmenevä allergia oireilee puolestaan korvien turvotuksena ja punaisuutena.

Jos allergia ilmenee nenässä ja kuonossa, allerginen eläin aivastelee, kutisee nenäpielistä ja on tukkoinen. Myös hengitystiet voivat ahtautua ja hengitykseen voi liittyä astmaattista vinkunaa.

Lemmikki voi kärsiä allergiasta ja saada samanlaisia ihosairauksia samalla lailla kuin ihminenkin. Tunnista oireet ja käänny eläinlääkärin puoleen.

Kuinka tunnistaa iho- ja allergiaongelmia:

- lemmikki nuolee tassujaan alituisesti
- lemmikki hieroo vartaloaan lattiaa tai tavaroita vasten
- lemmikki rapsuttaa tai pureskelee turkkiaan ylenpalttisesti
- karvanlähtö
- lemmikin ominastuoksu muuttuu
- iho punottaa tai lemmikillä esiintyy ihottumaa
- lemmikillä on hilseilevä tai rasvainen turkki
- vuotavat silmät
- nenä vuotaa, lemmikki on räkäinen
- lemmikki aivastelee ja sen henki pihisee

Palautus osoitteella:

Jaana Pinson
Oskarinkatu 44
41160 Tikkakoski

Torstai 17.5. "Kerhoilta"

- alkaen klo 17 Tehlon hiihtomajalla

Kerhoillassa tuomari käy läpi uudet palveluskoirakokeiden sääntömuutokset. "Virallisen" ohjelman jälkeen iltaa jatketaan saunaillan merkeissä.

Kerhoilta on kaikille maksuton.

Menu: italiansalatti ja vihreä salaatti, makkaraa, leipä

Perjantai 18.5. Jälkikoulutus

- klo 9 alkaen, kokoontuminen Tehlon hiihtomajalla

Koiralla tulee olla vähintään JK2-koulutustunnus, max 5 koiraa.

Koulutuksessa haetaan varmuutta pitkiin janoihin, keppi-ilmaisuun ja ohjaajan toimintaan sekä tutustutaan "sienestäjiin".

Koulutuksen pitää Marja Muhonen.

Hinta jäsenille 10 €, ei-jäsenille 20 €.
Hintaan sisältyy lounas ja iltapäiväkahvit.

Lauantai-sunnuntai 19.-20.5. Jälkikoulutus

- alkaen klo 10 molempina päivinä, kokoontuminen Tehlon hiihtomajalla
- max 10 koiraa

Koulutukseen voivat osallistua kaikki asiasta kiinnostuneet.
Ilmoittautumisen yhteydessä kirjoita toiveesi koulutuksen ohjelmasta.

Koulutuksen pitää Maarit Rokkamäki.

Hinta jäsenille 30 €, ei-jäsenille 40 €.
Hintaan sisältyy lounas ja iltapäiväkahvit.

Kaikkiin tapahtumiin ilmoittautuminen
9.5. mennessä Marjalle:
marmatti@windowslive.com

Tehlon hiihtomaja, Kangastie 17, Uurainen
www.kspky.org/tehlom.htm

C.I.B Fi & Ru & Est Mva Fi Tva RKFV-10 ESTV-11
JK1 BH VEPE ALO1

Bcu Sterling iDare to Touch "Falco"

Synt. 9.4.2008
Kasv. Terry E. Sadler, USA
Om. & ohj. Heli Piirainen

EVL1 274 p. Pieksämäki 6.1.2012 Riikka Pulliainen
EVL1 KP 293 p. Varkaus 14.1.2012 Mauri Pehkonen
EVL1 285,50 p. Varkaus 18.2.2012 Markku Mäntynen